Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

СВОБОДА
LIBERTY

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУСКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУСКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА"

Рôкъ VI. | Мт. Кармель, Па. Четвергъ 7-го Липня 1898. | Число 27.

Календарь.

Липень.

7	Ч.	Февронїи муч.
8	П.	Давида препод.
9	С.	Самсона преп.
10	Н.	5. ПО СОШ. К. и Іоана
11	П.	ПЕТРА и ПАВЛА
12	В.	Соборъ 12 апостолôвъ
13	С.	Космы и Дамяна

Змѣстъ.

УВАГА.

Хотячѝ приступити до „Союза" най посылають вступне и мѣсячне до касїера:

Mr. Kond. Kotanczyk
Box 127
SHAMOKIN, PA.

И увѣдомлять секретара пôдъ адресою:

Rev. Antony Bonczewsky
10 May Str.
ANSONIA, Conn.

Вôдъ редакцїи.

До нашихъ предплатникôвъ.

Пригадуемо нашимъ предплатникамъ, що пôвъ року вже минуло и пора-бъ вже надôслати предплату на другїй повъ-рôкъ, або выровнати довгъ за першїй. Коло неодного бѣда, то правда, але-жь бо и намъ не переливаесь. Все треба оплатити точно и точно мусить ся появляти „Свобода", то-жь будьте й вы точными и сейчасъ по выплатѣ заплѣть намъ належитôсть за газету. — Зъ нетерпеливостїю дожидаемо!

ЗЪ ПОЛЯ БИТВЫ.

Дня 2. липня Шафтеръ, командантъ американскихъ войскъ посунувъ ся зô своимъ войскомъ пôдъ саме Сантїяго де Куба и розпочавъ огонь. Борба була затята и трудна, бо Испанцѣ добре були обварованѝ, а и кораблѣ имъ помагали. Помимо того Американцѣ збурили тѝ обгороджена, здобули два форты и пôдôйшли теперь пôдъ саме мѣсто. Страты въ людяхъ досить значнѝ. Зô стороны американскои есть 1000 жовнѣрôвъ раненыхъ або забитыхъ, а Испанцѣвъ упало 3 тысячки. — Шафтеръ жадае ще бôльше войска.

Велика радôсть запанувала на 4. юлїя, коли прїйшла телеграма вôдъ адмирала Самсона, що той знищивъ цѣлу фльоту Серверы. Испанскїй адміралъ Сервера, що стоявъ замкненый зô своими кораблями въ заливѣ, сточивъ битву морску зъ американскими кораблями, въ котрôй 5 испанькихъ кораблѣвъ знищено зовсѣмъ, богато людей погинуло, а 1600 Испанцѣвъ вразъ зъ своимъ адміраломъ Серверою дôстали ся до неволѣ. Лишь оденъ испаньскїй корабель зôставъ цѣлый. Теперь Шафтеръ зъ одного боку, а Самсонъ зъ воды мають бомбардувати Сантїяго де Куба, бо вже заповѣли, щобы чужинцѣ повыносили ся зъ мѣста, и коли се пишемо, то певно вже американска фляга повивае въ Сантїяго.

Послѣ тои славнои побѣды Американцѣвъ можна сподѣватись скорого закôнченя вôйны.

* * *

Першїй транспортъ американского войска на Филипины вже тамъ приѣхавъ и невдовзѣ высяде на сушу, щобъ заняти Манїлю.

Нѣмцѣ такожь острять собѣ зубы на той островъ, бо выслали тамъ ажь 7 военныхъ кораблѣвъ, котрѝ въ случаю бомбардуваня Манїлѣ, мають ударити на Дуйого. Если бы такъ сталось, то готовѝ прилучитись до тои вôйны и другѝ державы европейскѝ, а тогдѣ вôйна не такъ скоро скôнчить ся.

* * *

GENERAL WILLIAM R. SHAFTER.
To General William R. Shafter, commander of the department of California, came the honor of being selected for the first important command of our forces in Cuba. It is generally believed that no better selection could have been made.

Генералъ ШАФТЕРЪ, гл. ком. амер. войскъ на Кубѣ.

Вже есть загально звѣстнымъ, що испанска фльота Камары выплынула до Суезкого каналу, щобъ удати ся на Филипины проти Дуйого. Однакъ въ каналѣ Суезкôмъ суть углевѝ стацїи, котрѝ належать до Англїи, а та не дасть Испанцямъ набрати вугля. Черезъ те Испанцѣ не можуть дальше рушитись.

Коли Американцѣ дознали ся про выѣздъ испанскои фльоты на Филипины, сейчасъ урадили выслати фльоту до самои Испанїи и тамъ заатакувати ихъ порты, котрѝ досить слабо укрѣпленѝ.

Коли-бъ Американцѣ на правду такъ поступили, то въ те вмѣшались бы европейскѝ державы, котрѝ кажуть: „якъ мы не мѣшаемо ся до американьскихъ справъ, то вы не мѣшайтесь до нашихъ европейскихъ."

ARTILLERY ENTERING CHICKAMAUGA PARK.
Whips cracking, chains rattling and dust flying, the battery of regular artillery enters Chickamauga Park. Gunners, riders and horses are full of spirits, and hearts bound with pride as the shouts of welcome from those already on the old battle ground fill the air.

Америк. артилерїя.

ВѢСТИ ЗЪ КАНАДЫ.

WINNIPEG 26. червня 1898.

(Сегорôчна масова емїграцїя. — Карантана въ Halifax и въ Winnipeg. — Переповнене въ Манїтобѣ. — Нова кольонїя въ Fish Crick. — Робота портовыхъ агентôвъ.)

Вы певно дуже загнѣванѝ на мене пане Редакторъ за те, що я такъ довго нѣчого до „Свободы" не писавъ, але годѣ, простѣть, часу не було. У насъ така горячка теперь, така сила роботы, що не тôлько писати, але и читати вашои газеты нема часу.

Сегорôчна масова емїграцїя нашихъ Русинôвъ зъ Галичины и Буковины, а властиво вандрôвка жебрущихъ, босыхъ и голыхъ дѣдôвъ, наробила ту стôлько клопоту для властій, стôлько лиха для самои емїграцїи, що сего нѣхто не въ силѣ поняти, хиба той, що стоить въ безпосереднôй звязи зъ тою емїграцїею. — Тысячки народа прїйшло сего року до Канады. Транспортъ за транспортомъ валивъ до Winnipeg. Иммїграцїйный дôмъ по береги бувъ вже заповненый. Урядъ дерь собѣ волосе, газеты кричали на ґвавтъ. Розсылали народъ де попало. Бѣдаки тулились де хто змôгъ — чи въ мѣстѣ мѣжь своими, чи на давнѣйшихъ кольонїяхъ мѣжь кревными, кумами, знакомыми. Бѣдного народа така сила наплыла, що годѣ для всѣхъ роботу знайти. Въ наслѣдокъ наплыву робôтника — платня впала до половины. Кольонїи: Edmonton, Dauphin, Stuartburn, Yorkton заповненѝ. Дѣдôвъ нашихъ не пускае урядъ на кольонїи близько мѣста, сподѣючись, що лѣпшѝ кольонїсты прїйдуть и таки заберуть землю недалеко вôдъ мѣста.

Чи компанїи корабельнѝ, чи таки замилоdане нашого мужика до чистоты, надѣлили нашихъ дѣтей вôспою и задля того мусѣло 800 небораків сидѣти на островѣ близько Halifax цѣлыхъ 18 днѣвъ. Якъ тамъ зъ ними обходили ся, легко собѣ представити, если зважить ся, що тлумачомъ бувъ жидъ, котрый потайки и шинкъ державъ. Але по 18 дняхъ нѣбы вже здоровыхъ людей выслано въ дорогу до Winnipeg. По дорозѣ вôдновила ся (?) вôспа тай знову замкнули народъ въ карантану на поли за мѣстомъ. Певно, що не зъ медомъ жїе ся народови въ шатрахъ въ часѣ теперѣшныхъ дощѣвъ.

Я вже сказавъ повысше, що въ Манїтобѣ нема для нашого чоловѣка мѣсця. Старшѝ кольонїи переповненѝ, а на вôльныхъ земляхъ, нашого народу зъ его препоганою репутацїею, урядъ не примѣщае. Нашѝ безсребренники пхають ся на старѝ кольонїи и тамъ не знайшовши землѣ тулять ся при своихъ кревныхъ, краянахъ и засѣдае по колька родинъ на однôй фармѣ. Урядъ, въ интересѣ самого кольонїста на се не позволить, бо най засяде три родинѣ на 113 моргахъ, то не треба довго чекати, щобъ дочекатись того самого добра, що въ Галичинѣ. Изъ-за недостатку землѣ въ Манїтобѣ, выслали пачку нашихъ людей въ провінцїю Saskatchewan въ околицю Fish Crick. На нещасте потиснувъ 12. червня такій сильный морозъ, що вода була замерзла. Такого морозу не памятають фармары вже 20 лѣтъ. Морозъ не попшкодивъ збôжови, бо оно ту еще дуже маленьке, але такъ настрашивъ нашихъ людей, що они въ жаденъ спо-

(Продовжене на другôй сторонѣ).

ПРО НУТРО ЗЕМЛѢ.

(Дальше).

VI. Повôльне пôдношене и опадуване земнои шкаралупы.

Вôдъ силъ, що бушують въ розжаренôмъ нутрѣ землѣ, вôдъ охолоджуваня и морщеня шкаралупы, покрываючои те нутро, зависять такожь повôльнѝ пôдношеня одныхъ мѣсць земнои шкаралупы, а опадуваня другихъ.

Цѣкаве и дуже важне се явище не такъ легко завважати; походить се зъ того, що такѝ здôйманя и знижуваня вôдбувають ся дуже повôльно и незначно, ажь по кôлькасотъ рокахъ можна бачити наслѣдки. А именно для насъ, що жїемъ менше бôльше въ серединѣ сушѣ, такѝ пôдношеня и знижуваня земнои шкаралупы выдають ся неимовѣрными; цѣле жите глядимо на нашѝ рôвнины и горы и здаесь намъ, що суть такими, якими ихъ бачили нашѝ прадѣды. — Инакше оно дѣесь на морскôмъ побережу. Особенно на высокихъ берегахъ видко на скалахъ докладнѝ слѣды, де колись доходила вода.

И такъ въ Европѣ безнастанно пôдносить ся пôвнôчна часть Швецїи и Норвегїи. Тамъ робили на скалахъ знаки, доки доходить морска вода. Тѝ знаки взносили ся чимъ разъ высше, въ протягу столѣтя на двѣ до трехъ стôпъ. Той рухъ тревати вже мусить зъ давенъ давна, бо знайшли тамъ громады скорупъ морскихъ слимакôвъ въ высотѣ 300 лôктѣвъ понадъ водою. Въ иншôмъ мѣсци знайшли причепленѝ до скалы коралѣ, морскѝ звѣрята, котрѝ жїють звычайно въ глубинѣ кôлькасотъ лôктѣвъ пôдъ водою. Те саме дѣесь и въ иншихъ околицяхъ землѣ; на всхôднôмъ березѣ полудневои Америки и т. д.

Противно, въ иншихъ мѣсцяхъ запримѣтили знижуване землѣ. Западаесь звôльна полуднева часть Швецїи, полудневый берѣгъ балтїйского моря, почасти берѣгъ Голяндїи, захôдної Францїи, полудневои Италїи, Португалїи и иншихъ. При такôмъ западуваню вода заливае надбережнѝ мѣста, якъ се скоило сь зъ старинными мѣстомъ Картагина и Марсилїя. Такъ само затоплюють ся и надбережнѝ лѣсы. На декотрыхъ побережахъ Англїи пôдчасъ кождого вôдпыву*) моря можна бачити цѣкавый образъ: На плоскôмъ, пѣскуватôмъ березѣ сторчить чимало чорныхъ стовпôвъ, котрѝ не суть нѣчимъ иншимъ якъ пнями деревъ. Якъ выбрати пѣсокъ зъ берега, находимо пôдъ нимъ илъ або землю, зъ котрои выдобувають ся тѝ пнѧки, а въ тôмъ илѣ вôдкрываемо галузе, листе, орѣхи, а деколи крыла оводôвъ або кости земныхъ звѣрятъ. Що-жь се мае означати? Колись на тôмъ березѣ рôсъ лѣсъ, котрого залляла морска вода наслѣдкомъ опаду берега. Такихъ затопленыхъ лѣсôвъ маемо на земли не мало. Цѣкавый примѣръ затоплюваня представляе Гренляндїя, великїй островъ на пôвнôчнôмъ всходѣ Америки. Берѣгъ того острова на кôлькасотъ миль обнизивъ ся за кôлькасотъ лѣтъ до тои степени, що скалы, котрѝ колись здôймались высоко надъ водою, нынѣ затопленѝ, а мешканцѣ мусѣли посуватись чимъ разъ дальше въ глубь краю.

Пôдношене и знижуване ся землѣ, може повтаряти ся кôлька разôвъ въ тôмъ самôмъ мѣсци. И такъ, на островѣ Сардинїи, знаходимо на узгôряхъ кусники горшкôвъ, дзбанкôвъ и иншихъ, людскихъ выробôвъ, до котрыхъ поприростали скорупки морскихъ слимакôвъ.

Се сталось тому, що тѝ узгôря затопила вже разъ вода, а опôсля они пôднесли ся знову надъ воду. Ще лучшїй примѣръ того знаемо въ Италїи биля мѣста Неаполю. Знайдено тамъ на берегу моря кôлька камѣнныхъ стовпôвъ зô старинної, поганьскои святынѣ божка Сераписа. Нынѣ стоять они на суши; та въ высотѣ кôлька лôктѣвъ вôдъ пôдставы суть подѣравленѝ певными морскими слимаками, котрѝ звычайно точать и дѣравлять прибережнѝ скалы, щобъ лучше укрытись. Въ тыхъ дѣрахъ знайдено навѣть скорупы тыхъ морскихъ звѣрятъ. Що-жь можна собѣ зъ того выснувати? Понеже ту святыню не могли побудовати на днѣ моря, а однакъ на стовпахъ видко дѣры вôдъ морскихъ звѣрятъ, то ясно, що сеся святыня мусѣла колись обнизити ся о кôлька лôктѣвъ вразъ зъ землею; тогдѣ она була пôдъ водою, а на нѣй осѣли морскѝ слимаки. Опôсля знову пôднѣсъ ся поволи той самъ грунтъ — а святыня Сераписа ще разъ появилась на земли, де еи стовпы можемо ще й нынѣ оглядати. Цѣкава рѣчь, що биля тои святынѣ можна доглянути въ прозорôмъ морю кôлька гарныхъ палатъ; збудовано ихъ низше святынѣ Сераписа, а по затопленю не могли ще вынуритись зъ моря.

Такъ то шкаралупа землетрясенемъ и корченемъ ся пôдлягае безнастаннымъ змѣнамъ, въ одныхъ околицяхъ землѣ здôймае ся, а въ другихъ обнижуесь. А дѣесь се не лишь на суши, але й на морскôмъ днѣ. Змѣны тѝ вôдбувають ся дуже повôльно неразъ столѣтя треба на таку змѣну ждати, але за те вôдбувають ся безустанно. По тысячкахъ лѣтъ показують ся важнѝ наслѣдки тыхъ повôльныхъ пôдношень и западувань земнои шкаралупы.

Черезъ те уровень землѣ змѣняе ся; однѝ горы стають высшѝ, другѝ малѣють; середъ моря выринають новѝ островы, котрѝ незамѣтно ростуть, побôльшають ся... Старѝ землѣ заливае вода и тогдѣ стають морскимъ дномъ; давне дно моря пôдносить ся зъ воды и творить сушу...

VII. Про роды скалъ, зъ котрыхъ складае ся шкаралупа землѣ.

Если-бъ насъ хто поспытавъ, зъ чого складае ся шкаралупа землѣ, то вôдповѣли-бысьмо що: зъ пѣску, глины и камѣня. И по правдѣ. Нема майже нѣгде такого мѣсця на земли, де бы мы не стрѣнулись зъ бôльшою або меншою скôлькостю пѣску, то знову глины або розличного рода камѣнями.

R 53

Однакъ не всюды шкаралупу землѣ творять выжь згаданѝ складовѝ части, де инде можь подыбати одностайну тверду масу, звану скалою, котра розтягае ся далеко и широко.

Приглядаючись кусникамъ скалъ бачимо, що й они суть розличного рода. И такъ часами зложенѝ зъ дрôбныхъ зернятъ пѣску позлѣплюваныхъ твердо до себе и така скала зве ся пѣсковець. Такѝ пѣсковцѣ творять великѝ горы, а зъ того камѣня добрый матерїялъ до будовы.

*) Вôдплывъ моря полягае на тôмъ, що при кождôмъ морскôмъ побережу, морска вода вôддаляе ся вôдъ берега, що денно, що 12 годинъ на кôлькасотъ або и бôльше лôктѣвъ. За шѣсть годинъ по вôдплывѣ наступае приплывъ. Такимъ способомъ що денно суть два приплывы и два вôдплывы.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

„SVOBODA“
(LIBERTY.)
Weekly Paper.

The only Russian political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken and is the best advertising medium.

Published every Thursday at Mt. CARMEL, PA. by the „SVOBODA“ Publishing Co.

All comunications should be addressed to:

„Svoboda“
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Предплата рôчна 2.00
До старого краю........ 3.00

Всѣ дописи и грошѣ просимъ высылати пôдъ адресу:
То „SVOBODA“
P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA.

НАША ГАЗЕТА ВЫХОДИТЬ ЩО ТЫЖДНЯ ВЪ ЧЕТВЕРЪ.

Entered the post office at Mt. Carmel, Pa. as second class mail matter.

Купуйте книжки!

Въ редакціи „Свободы“ можна достати слѣдуючй книжки:

Канадійска Русь
Написавъ Н. Дмитрôвъ
ЦѢНА . . . . . 10 цнт.

Якъ чортъ заслуживъ кусника хлѣба.
ЦѢНА . . . . . 10 цнт.

Образки зъ Америки.
Написавъ Бузько.
ЦѢНА . . . . . 10 цнт.

Народный рухъ Австро-Угорскихъ Русиновъ Ч. I.
Написавъ М. Павликъ.
ЦѢНА . . . . . 15 цнт.

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ“.

(Продовжене зо стороны першои)

собѣ не хотѣли тамъ зôстати, хоть въ тôй провінціи суть мѣсця де є добра земля, хоть Нѣмцѣ, Менонїты за кôлька лѣтъ дуже красно розгаздовали ся. Страшно то нашому чоловѣкови осѣдати на преріяхъ, середъ лѣсôвъ, тому чоловѣкови, котрый полишивъ свое рôдне село, свою церковь, свою коршму (за школою не дуже бануе), своихъ кумôвъ, свои празники и вôдпусты — и той чоловѣкъ въ своей уявѣ маривъ про те саме ѣдучи до Канады, що полишивъ въ Галичинѣ. А якъ ще потисъ морозъ, хоть пôдъ ту пору нешкôдный, то вже нѣякъ не вытолкуешь чоловѣкови, що ту можна колись буде жити и навѣть добре жити.

Если „Свобода“ попаде ся до рукъ нашихъ мужикôвъ въ Галичинѣ и на Буковинѣ, еслибъ часомъ галицкй, або буковинскй часописи схотѣли отсе мое писане передруковати — то най собѣ нашй мужики запамятають отсе:

1) Нѣхто най не смѣе приѣзджати до Канады познѣйше, якъ при кôнци мая.

2) Нѣхто най не важить ся приѣзджати ту безъ $200 на мѣсци — значить въ Winnipeg.

3) Нѣхто най не пускае ся въ хлопскôй одежи въ свѣтъ.

4) А въ кôнци, якъ маешь зъ чого жити въ дома, сиди въ дома и не рыпай ся — а якъ ты бѣдакъ, то бѣдуй тамъ, бо ту зъ голоду скорше згинешь.

5) Кольонія: Edmonton, Dauphin, Stuartburn, Yorkton вже заповненй — треба ити на новй кольонія, зъ кревными и кумами не побачишь ся.

Вже то стара байка, що мы нарѣкаемо на портовыхъ агентôвъ. Та оно и є на що нарѣкати. Злодюги высысають послѣдну кровь зъ нашого хлопа и таки будуть къ довго высысати, поки нашъ хлопъ буде дурный, поки вôнъ буде такій пôдлый, що нѣкого не послухае, найлѣпшу раду вôдкине, а агента, котрый его обдере и за шифкарту и за нôчлѣгъ и при змѣнѣ грошей ще въ руку поцѣлуе. А треба знати, що портовй агенты то лѣпше знають нашъ народъ, якъ мы всѣ интеллігентники на купу. Примѣромъ: приѣде маса людей до Гамбурга — агентъ заразъ миркуе, чи нема мѣжь ними якого письменника: дяка, писаря и якого другого „вченого.“ Заразъ тягне агентъ того „вченого“ до канцеляріи, заставляе его писати листы, платить ему добре, опускае на цѣнѣ шифкарты, подаруе гармонїйку и т. ин. и вже злапавъ цѣлу ватагу людей, вже робить зъ ними що хоче. — Менѣ попавъ ся въ руки листъ Карльсберга (за него пôдписаный Крзиштофчикъ) до одного газды, де вôнъ мѣжь иншимъ каже: „Gdy by Pan rzucił się po okolicy i nam nastręczył emigran'ów, miałby Pan dobrą prowizyę, za łatwą robotę, bo na chusteczki (котрй вôнъ розсылае) i inne cacka, głupi i ciemny naród się łapie i dobrze płaci“ . . . . .

Менѣ лишь дивно, що такихъ листôвъ не друкують галицкй часописи — тажь ихъ повнѣсенько по краю. А може и друкують — то перепрашаю. Фактъ однакъ есть, що наша просвѣта народна торбу сѣчки варта. Если мы до теперь не могли здобути собѣ довѣрія у народа — то або наша робота пôдла, або народъ пôдлый. Що пôдле зъ тыхъ двохъ, на разѣ бою ся рѣшати, та най каждый доспѣвае собѣ въ душѣ.

Корресондентъ „Свободы.“

Допись зъ гавайскихъ островôвъ.

Ономеа дня 6. червня 1898.

Свѣтла редакціе „Свободы!“

Писали вы до насъ, якъ намъ ту поводить ся и просили те все собѣ донести, то я вôдповѣдаю, що ту де мы є, нѣчо не родить ся, тôлько есть сяма цукрова тростина. Дерева суть розмантй зъ овочами и безъ овочѣвъ, але нема жадного такого якъ въ Галичинѣ, хиба однй бросквинѣ такй самй. Ту у насъ дуже горячо, але тôлько часомъ, бо ту все дощь на дощь. Тяжко подыбати такого дня, щобы була погода, все дощь, а вôдъ разу якъ загрѣе, то така спека ажь въ очахъ мѣнить ся, але то не довго, бо за 2 або 3 години знову дощь. На дощь мы маемо такй плащѣ, що коштують $1.50, але то старчить йно на мѣсяць, бо дуже скоро дре ся. Грошей не можемо ту ускладати, бо треба богато шматя до роботы, котре дуже рѣже цукрова тростина. Мы робимо коло тростины: сапаемо, рубаемо и суть такй рынвы, котрыми пускаемо тоту тростину до фабрики, де выробляють цукеръ. Тй рынвы опертй на стовпахъ зложенй зъ дощокъ, нимп иде вода, котра несе тоту тростину до фабрики. Мы робимо по 10 годинъ денно въ полю и беремо за нашу роботу 18 долярôвъ мѣсячно, бо мы зробили такій контрактъ. А якъ часомъ есть щось такого, що треба скоро зробити, то робимо понадъ тыхъ 10 годинъ и за двѣ годины тои надвыжки платять 25 центôвъ. Правда, нѣхто надъ нами не збыткуе ся, що маемо въ контрактѣ то есть: вода рынвою тече до хаты, паливо дають, хату, доктора и 18 дол., але що зъ того, коли мы зъ тыхъ грошей не отримуемо анѣ половину, дороге шмате и ѣджене. 25 кільо муки коштуе $2.00, 50 кл. рыжу $7.00, 25 кл. бараболь $1.25, 5 фунтôвъ цукру 25 цнт., кільо соли 5 цнт., а всьо збôже коштуе оденъ фунтъ по 5 цнт. За добре убране треба дати 23 або 24 долярôвъ, черевики до роботы $2.00, до недѣлѣ $3.00. То все дуже дороге.

Насъ ту є 12 самотныхъ и 7 жонатыхъ. Тй жонатй, що мають дѣти, то ледви старчить имъ, щобы выжити — центôвъ не заощадить. Насъ ту выславъ Мисслеръ. Мы писали до него, а вôнъ намъ вôдписавъ, що якъ мы хочемо йти на роботу, то вôнъ намъ порадить. „Ѣдьте — писавъ вôнъ — до Гонолюлю и тамъ есть безплатный перевôзъ, але за тое, що будете ѣхати безплатно на шифѣ, мусите ся пôдписати на 3 роки.“ И мы такъ зробили. Мы приѣхали тутки на 27 липня 1897 року — ѣхалисьмо 4 мѣсяцѣ моремъ и приѣхалисьмо до Гонолюлю. Тамъ булисьмо два дни, а потому насъ порозсылали по гавайскихъ островахъ. До Гонолюлю приѣхало насъ дуже богато зъ надъ 200 людей Поляковъ и Русинôвъ зъ Галичины и порозсылали ихъ всюды по розмаитыхъ мѣсцяхъ и я самъ не знаю де хто находить ся. Ту зимы нѣколи нема тôлько все дощь и горячо.

Мы ту маемо священника, та що зъ того, коли его ничь не розумѣемо, бо бесѣдуе по португальски. Больше напишу другимъ разомъ, а теперь прошу прислати якихъ книжокъ и больше газетъ, бо „Свободу“ дуже радо читають.

Бувайте здоровй.

Ив. Павловскій.

Гигієна або наука о здоровлю.

ДЕ-ЩО ПРО ДЕЗИНФЕКЦІЮ.

Въ числѣ головнѣйшихъ гигієнічныхъ добуткôвъ новѣйшихъ часôвъ, есть дезинфекція, про котру я побесѣдую зъ читателями. Я вже згадувавъ читателямъ въ моихъ статяхъ про инфекціи, та про мікробы, котрыми она выкликуесь.

Пôдъ дезинфекціею розумѣе ся всѣ гигієнічнй средства, котрй нищать инфекцію. Або инакше: Дезинфекція полягае на ужитю такихъ гигієнічныхъ средствъ, котрй суть въ силѣ знищити шкôднй здоровлю мікробы. До дезинфекційныхъ средствъ, вôдносять ся розличнй хемічнй мѣшанины, якъ пр. сулема, карболева кислота, сѣрчана и солена кислота и др. до тыхъ средствъ потреба ще дуже высокои и дуже низькои температуры. И такъ, если воду нагрѣють, що стане кипѣти або охолодять, що ажь замерзне, то тогдѣ всѣ мікробы вымирають въ нѣй. Наконець до дезинфекційныхъ средствъ вôдносить ся ще чистота, бо мікробы плодять ся лишь въ нечистотѣ. Хочь инфекційнй (заразливй) недуги истнують пôсля всякои имовѣрности вôдъ початку свѣта, однакъ причину ихъ т. е. мікробы вôдкрыли въ новѣйшихъ часахъ. А именно ученый, англійскій лѣкарь Листеръ въ 50-тыхъ рокахъ бѣжучого столѣтя первый вказавъ на причину инфекціи (заразы) и на средства, котрй еѣ нищать. Опôсля ученй въ другихъ краяхъ ще бôльше розôбрали ту науку и стали вказувати на чимъ разъ новѣйшй средства, спосôбнй знищити инфекцію (заразу). До такихъ ученыхъ, належить славный Пастеръ въ Парижѣ и Кохъ въ Берлинѣ. Тымъ ученымъ мы завдячуемъ те, що пошести, котрй перше були бичемъ народôвъ, теперь вже не такъ страшнй и мы можемо при помочи дезинфекціи боротися зъ ними и губити ихъ въ самôмъ ихъ зародѣ.

Въ тôй то цѣли задержують теперь кварантаны. Кварантанъ полягае въ тôмъ, що если въ якôй мѣсцевости пануе небеспечна пошесть (зараза), то правительство другихъ краѣвъ, щобъ знищити заразу и не впустити еѣ до себе, призначуе мѣсця, де люде, рѣчи, товары и взагалѣ все, що приходить зъ заразливои краины, чи то на корабляхъ, чи на тренахъ, задержуе и въ протягу якогось часу що денно по кôлька разôвъ дезинфекціонують и ажь пôсля того позваляе ся имъ прибути въ мѣсце призначеня. Для тои самои цѣли можна досить часто дезинфекціонувати помешканя, а найбôльше лѣтомъ, коли пошести звычайно лютять ся. Длятого достаточно купити въ аптицѣ за кôлька центôвъ сулемарного порошка и щоденно обсыпувати нимъ стѣны комнатъ, пôдлогу, постѣль и другй рѣчи, або купити въ аптицѣ слабого розчину карболевои кислоты и обрызговати нимъ легко стѣны, пôдлогу и постѣль.

Наконець хто-бъ и на те не мавъ средствъ, може купити терпентины, налити въ горшокъ, поставити на слабôмъ огни и дати остротѣ трохи попсувати ся. Тй пары такожь забивають заразу. Особенно те важне, если въ комнатѣ есть недужій на заразливу недугу, якъ пр. на холеру, жовту пропасницю, тифъ, дифтерію и др., щобъ охоронити присутныхъ вôдъ заразы. Такъ само винно ся дезинфекціоновати бѣле и одѣжь недужого, а въ случаю его смерти, нѣколи не треба продавати або даровувати его одѣжь другимъ безъ попереднои дезинфекціи, бо звычайно зъ такою одѣжею заносить ся заразу до другихъ мѣсць. Найлучше одѣжь недужого спалити.

Понеже вода пôдчасъ заразы стаесь такожь жереломъ заразы, завдяки находячимъ ся въ нѣй мікробамъ, то для знищеня ихъ найлучше переварювати воду, охолодити еѣ въ ледѣ и тôлько таку заварену воду и держану въ добре заткныхъ фляшкахъ, можна пити. Дуже часто люде занепадають на тифъ по причинѣ питя нечистои воды, а не переваренои. Особенно люде недужй на жолудковый катаръ, повиннй выстерѣгати ся пити яку небудь воду а лишь переварену. Дѣло въ тôмъ, що въ нашôмъ жолудку находить ся добре гигієничне средство а именно соляна кислота, убиваюча всякй мікроорганизмы; но у людей недужихъ на жолудковый катаръ, що на жаль такъ часто лучае ся, бо лишь оденъ на 100 або и 1000 мае зовсѣмъ здоровый жолудокъ, та кислота не выдѣляе ся въ такôй скôлькости, щобы вбити шкôднй мікроорганизмы и для такихъ людей дуже важне пити переварену воду.

Д-ръ С. Влюмбергъ.

Малый фейлетонъ.

ЧОЛОВѢКЪ.

Чоловѣкъ есть найсовершеннѣйшимъ, а заразомъ и найнесовершеннѣйшимъ сотворѣнемъ. Вôнъ може стояти, лежати, згинати ся, драпати ся въ потилицю, передомъ и задомъ йти, на пяти вертѣти ся, чого понятно крокодиль не потрафить, а тымъ менше хробакъ; словомъ, вôнъ може богато, але не все; навѣть зô шкôры не може выскочити, хотяй неразъ хотѣвъ бы.

Головно складае ся чоловѣкъ зъ чотырохъ частей, задля чого давнѣйшими часами его зъ любостію четвертковано, именно зъ головы, туловища, нôгъ и рукъ, котрй разъ хтосъ охрестивъ „лабами.“

Якъ ще еѣ не згубивъ, то мае чоловѣкъ голову; лишь не всѣ уживають еѣ до одного и того самого.

Неодному служить она на то, щобъ не высувала ся ему до горы краватва, котру бувало радо шили зъ конопель и шѣсть лôктѣвъ высоко привязували до поперечки. То послѣдне слово пригадуе намъ тй „спереченѣ“, упертй головы, котрыхъ на жаль всюды повно, за се нетерплять ихъ нѣ въ родинѣ нѣ въ громадѣ.

Голова служить до всього. Въ школѣ она „глубоко-вченымъ“ панамъ профофесорамъ до першихъ пробокъ

Иншй скалы знову творять злѣпленй до себе камѣнцѣ або иловатй таблички або вапнякôвъ.

Ще й иншй суть назвы тыхъ скалъ, котрыхъ ту наводити не будемо, однакъ найголовнѣйшй суть выжь згаданй.

VIII. Уложене скалъ, що творять земну шкаралупу.

Не дуже дôзнали бы ся мы про нутро землѣ, если-бъ мы дивились на еи уровень. Намъ треба ще зôйти до еи нутра, приглянутись глубокимъ студнямъ и доламъ, оглянути камѣннй ломы и копальнѣ, оглянути тй мѣсця земнои шкаралупы, де пообрывались боки гôръ або высокй береги рѣкъ. Тамъ мати будемо немовь перекроену часть земнои шкаралупы, а зъ того перекрою можна вже пôзнати еи будову.

Ученй оглядали розличнй перекроѣ земнои шкаралупы и пересвѣдчили ся, що пѣсокъ, глина и рôжнороднй скалы не змѣшанй тамъ безъ ладу, а противно поукладанй въ великôмъ порядку. Звычайно бувае такъ:

Пôдъ верхомъ тонкои верствы орнои землѣ лежить менче або бôльше грубый покладъ пѣску. Коли розкопати пѣсокъ знайдемо пôдъ нимъ звычайно покладъ глины. Пôдъ глиною суть вапнянй камѣня або тверда вапняна скала. Если бъ мы ще дальше копали, то пôдъ вапняною скалою знайшли бы мы твердый гранитъ або подôбну до него скалу. Не все однакъ укладъ земнои шкаралупы поступае въ тôмъ порядку, але звычайно такъ.

Те можемо запримѣтити, придивляючись обôрванымъ берегамъ рѣкъ або стѣнамъ обôрваныхъ скалъ и копалень. Мы бачимо, що скалы творячй земну шкаралупу, не тôлько лежать въ певнôмъ порядку однй на другихъ, але звычайно уложенй такъ, якъ бы ихъ хто рôвненько порозтягавъ; не уложенй такъ, щобъ одна верства йшла въ гору, друга въ долину, а трета на вскôсь, але уложенй рôвнобѣжно — то есть, що кожда верства йде въ рôвнôмъ вôдступѣ вôдъ уровени землѣ. Однакъ найчастѣйше верствы земнои шкаралупы лежать рôвнобѣжно.

Чому се такъ? Се порозумѣемо легше, если зробимо таку пробу: До шклянного слоя налѣймо воды и всыпмо тамъ кôлька пригорщей пѣску, дрôбныхъ камѣнцѣвъ, грубо потовченои крейды и досить глины. Коли те все помѣшаемо и вôдставимо на сторону, то зъ того всего зробить ся мѣшанина, що трудно въ нѣй що розпознати. Але по якôй годинѣ, коли вже все остоить ся, всѣ тй матеріялы опадуть на дно и уложать ся самй рôвнобѣжными, правильными верствами въ такôмъ порядку: на дно опадуть найтяжшй камѣнцѣ; на нихъ уложить ся крейда; выжше буде пѣсокъ; а еще выжше глина. Чого-жь се учить насъ?

Если въ водѣ знаходать ся розмѣшаный пѣсокъ, глина и иншй матеріялы, то осѣдають они самй на днѣ воды въ рôвнобѣжнй верствы. Те саме творить ся все на днѣ моря, оцеанôвъ и озеръ: рѣки несуть безнастанно вôдломы скалъ, камѣня, пѣску и илу, повôдрываныхъ зъ уровени землѣ и вкидують те все до моря, а на его днѣ зъ того всего творять ся поклады скалъ. Такъ есть нынѣ, такъ було майже вôдъ початку свѣта. Та що давнй дна моря суть нынѣ сушею, нѣчо дивного, що на суши стрѣчаемо скалы такъ правильно и пôдъ линію уложенй.

(Дальше буде).

Притча про правдиву вартôсть..

Асока царь премудрый, милосерный
До рады царскои звыкъ бувъ просити
Пустынникôвъ, аскетôвъ, богомольцѣвъ,
И пильно слухавъ, що они казали.

Та се не въ смакъ було его міністрамъ,
Дорадникамъ, вельможамъ, генераламъ
Сидѣти поручь старцѣвъ у лахмѣтю,
И стали нарѣкати на царя.

Одного дня поклавъ вôнъ передъ ними
Двѣ скриньки. Перша щирозолота
Яснѣла вôдъ камѣня дорогого;
Друга-жь була звычайна, деревляна,
А шпуги позаливанй смолою.

И мовивъ царь: „Мои міністры любй,
Котра зъ отсѣхъ скринокъ вартнѣйша буде?“

И одноголосно сказали всѣ:
„А вже-жь вартнѣйша сяя золота!
Якъ можна, царю, навѣть прирôвняти
До тои позасмолянои скринки!“

То царь велѣвъ скриньки повôдчиняти.
И глянь: у золотôй лежало стерво
Гидке, вонюче, такъ що мимоволѣ
Усякій ажь ухопивъ ся за нôсъ.

А въ смолянôй лежали гарнй перлы
И пахощй и дороге камѣне
Безмѣрнои цѣны. И дивувались
Міністры, генералы та вельможй.

А царь сказавъ до нихъ: „Ну, що-жь теперь?
Чи справдѣ скринька золота вартнѣйша?“

И строго глянувши на нихъ, сказавъ:
„Ся скринька золота, се вы панове!
На зверхъ коштовна, гарна та блискуча,
Въ нутрѣ-жь у васъ незгода, гниль и зрада.

„А ся засмолена, се тй аскеты,
Тй жебраки, старцѣ та богомольцѣ,
Що зверхнои красы давно зрекли ся,
За те зъ душѣ своеи гнѣвъ и зависть
И пристрасть выпололи наче хопту,
А досвѣдомъ и розмысломъ глубокимъ
Свôй умъ неваче сонце прояснили.“

Такъ ось вамъ, золотй скриньки, наука,
Не надто гордувати смоляными,
Поки не бачили тыхъ пахощѣвъ,
Перелъ, клейнотôвъ, що є въ нихъ укрытй.

Ив. Франко.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

пуканя; правительственнымъ посламъ до киваня, якъ президентъ сойму де-що балакае; мають бути знову навѣть такй люде, котрй змушують еѣ до роздумованя надъ своимъ гôркимъ положенемъ, що богато людцямъ зовсѣмъ не подобае ся, а чого не можуть нѣякъ поняти паразиты-дармоѣды.

Людска голова дуже часто перемѣнюесь, особливо при войску, де пôсля вподобы пана капраля она называесь баранячa, теляча або ослячa голова.

Особлившій рôдъ головы, якій дуже часто можна надыбати, есть дурна голова; а позаякъ она звычайно мае грошѣ, то-жь еѣ всѣ любять, поважають, а часто-густо выбирають за вôйта, посла и . . . . протоерея.

Давнѣйше часто вôдтинали головы и то „державъ" ради; днесь дѣе се мало бôльше; звычайно пакують людей, котрй въ кôнци заслужили-бъ на то до дому варятôвъ.

На головѣ мае такожь волосе свое мѣсце. Нимъ розпôзнавали свого часу мущинъ вôдъ женщинъ; але вôдколи жѣнки почали коротко стричи ся, носити мужескй капелюхи и ногавицѣ, то таке розпôзнане приходить теперь тяжко.

Богато мусѣло впасти на голову, бо вôдъ сего и того можна неразъ почути: „Ще не впавъ-емь на голову"; отже ту дѣйснôсть зазначуесь яко изъятіе.

Въ вченѣйшихъ кругахъ ввôйшло мѣжь молодѣжею въ ужите, шаблями рубати собѣ голову, отже на спосôбъ Индіянъ вытискати знаки; звôдки походить той звычай — не знати; такй знаки — се одиноке, що може бути замѣчательнымъ на такихъ головахъ.

О ухахъ и носѣ, присиленыхъ до головы, не дасть ся богато сказати. Нôсъ есть на то, щобъ було въ що запыхати табаку; можна такожь „дерти въ гору носомъ", що до днесь ще дозволено правно. Людцѣ, выпосаженй незвычайно чуткимъ нюхомъ, котрй всюда добачають щось „противъзаконного", бувають особливо поважанй властями, а за „совѣстне" выконане свого обовязку знаменито нагороджуванй; ту вôдмѣну звано „детективы."

Голова стоить завсѣгды пôдъ вплывомъ жолудка. Якъ хто голодный — болить его голова; якъ дехто „за богато выпивъ" — такожь. Ту остатну болѣзнь назвали поетично „каценямеръ", а кождого, хто на ту хоробу терпить, высмѣють.

Гимнъ.

Вѣчный революціонеръ —
Духъ, що тѣло рве до бою,
Рве за поступъ, щастей волю,
Вôнъ жіе, вôнъ ще не вмеръ.
Нѣ попôвскй тортуры,
Нѣ арештôвъ царскихъ муры,
Анѣ вôйска муштрованй,
Нѣ гарматы лаштованй,
Нѣ шпіонôвъ ремесло
Въ грôбъ его ще не звезло.

Вôнъ не вмеръ, вôнъ ще жіе!
Хочь вôдъ тысячь лѣтъ родивъ ся,
То ажь вчора розповивъ ся
И о власнôй силѣ йде! —
И простуе ся мôцнѣе,
И спѣшить туды, де днѣе...
Словомъ сильнымъ мовь трубою
Міліоны зве зъ собою, —
Міліоны радо йдуть,
Во-жь се голосъ духа чуть.
Голосъ духа чути скрôзь:
По курныхъ хатахъ мужицкихъ,
По варстатахъ ремѣсницкихъ,
По мѣсцяхъ недолѣ й слѣзъ.
Иде тôлько вôнъ роздасть ся,
Гинуть сльозы й сумъ нещастя,
Сила родить ся й завзяте —
Не рыдать, а здобувати
Хочь сынамъ, якъ не собѣ,
Красшу долю въ боротьбѣ.

Вѣчный революціонеръ —
Духъ, наука, думка, воля
Не уступить пôтьмѣ поля.
Не дасть спутатись теперь.
Розвалилась зла руѣна,
Покотила ся лявина, —
И де въ свѣтѣ тая сила,
Щобъ въ бѣгу еи спинила,
Щобъ вгасила, мовь огонь,
Розвидняющій ся день?.....

Ив. Франко.

НОВИНКИ.

Читали вы?

Чи читали вы ч. 25. „Свободы"? Если такъ, то мусѣли дуже уважно перечитати справоздане зъ послѣднои головнои конвенціи „Р. Н. Союза." А що? Правда, кôльно тамъ новыхъ ухвалъ, котрй стремять до добра нашихъ рускихъ людей! И 600 дол. посмертного и на половину посмертного можь вписати ся и т. д., а що найважнѣйше, то нашъ „Р. Н. Союзъ" принявъ пôдъ свои крыла нашихъ дѣтей, почавши вôдъ другого року ихъ житя. Тамъ въ ч. 25. „Свободы" на другôй сторонѣ есть таблиця, котра показуе, кôлько за дѣтину достануть родичѣ якъ бы она не дай Боже померла. Запомога йде зъ кождымъ рокомъ высша такъ, що въ 16 роцѣ дѣтина въ разѣ смерти достае 300 дол. посмертного. Мѣсячно платить ся лишь 25 цнт. Въ нашôй друкарни вже выготовляють ся грамоты и декляраціи для дѣтей, а й тота таблиця буде помѣщена, такъ, що кождый, хто запише дѣтину до „Союза" якъ достане тй паперы, буде мôгъ все ясно бачити. Всѣ, що читають нашу газету, най розповѣдають про те своимъ знакомымъ, та най зеднують для нашого руского товариства „Р. Н. Союзъ" чимъ разъ бôльше членôвъ: малыхъ, чи великихъ — „Союзъ" всѣхъ до себе приголубить.

Такса на чеки.

Банки тутешнй повѣдомляють всѣхъ тыхъ, котрй выплачують чеками, драфтами або переказами почтовыми, що вôдъ першого липня с. р. мае бути на кождôмъ зъ нихъ дво-центова марка. Тыхъ марокъ можь дôстати въ банку и коли ся ихъ прилѣпить, на чеку треба переписати. Хто бы не прилѣпивъ марки, той потягненый буде передъ судъ, де его покарають або вязницею або грошми. Такса тота вôдносить ся тôлько до чекôвъ выдаваныхъ и датованыхъ дня першого липня 1898 р. и пôзнѣйше.

Легке упомнене.

Капелянъ англійского короля Кароля II., запримѣтивъ разъ пôдчасъ проповѣди, що король и богато другихъ спали якъ найсмачнѣйше. Перестававъ говорити, змѣнивъ голосъ и кôлька разôвъ закликавъ по имени одного зъ графôвъ. Графъ пробудивъ ся и встанувъ, а капелянъ сказавъ обоятно: „Перепрашаю васъ, що перешкодивъ въ спаню; та я се зробивъ тому, щобъ васъ попросити не хропѣти такъ голосно, бо могли бысьте збудити короля.

Протекція.

Варта приглянутись въ якій спосôбъ роздають ся высшй войсковй становиска въ Америцѣ. Репрезентанты, сенаторы, вплывовй, політичнй агитаторы, попросту облягають президента, міністеріумъ вôйны и маринарки, щобъ для своихъ своякôвъ и знакомыхъ дôстати высшу посаду при войску. Байдуже имъ, чи тй протегованй мають до вôйны способности, имъ лишь захочуесь красныхъ войсковыхъ убрань. Президентъ и секретарь охотно пôддають ся тымъ просьбамъ и пôдписують именоване зовсѣмъ смѣшне и шкôдне, бо не зважають анѣ на спосôбности, анѣ на вôйскове приготовлене. Суть то звычайно сынки міліонерôвъ, котрй выбирають ся на вôйну не тôлько окруженй хмарою службы, але везуть зъ собою тоалеты, перфумы, ванны. — Гарнй вояки!

Бють жидôвъ

Противжидôвски розрухи въ захôднôй Галичинѣ не устають, дужчають чимъ разъ бôльше. Ватаги Мазурôвъ, ходять вôдъ села до села, нападають на коршмы, розбивають ихъ, а самыхъ жидôвъ бють. Перестрашенй жиды втѣкають до мѣстъ, бо непевнй суть свого житя. Для перепиненя тыхъ розрухôвъ, повысылано войско, але и оно мало що може порадити, бо звычайно приходить вжа по всѣмъ та помимо того, богато селянъ арештовано. Тыхъ противжидôвскихъ розрухôвъ налякались дуже польскй часописы, бо мѣжь Мазурами мае бути така поголоска, щобъ по жидахъ кинутись на панôвъ. Якъ бачимо, то тымъ великимъ пріятелямъ: жидамъ и польскимъ шляхтичамъ зачинае бути скрутно.

Розумна заборона.

Россійскій міністеръ просвѣты выдавъ розпорядженe, забороняюче всѣмъ учѣницямъ высшихъ школъ женьскихъ и науковыхъ заведень, консерваторіи и школъ малярскихъ въ цѣлôй Россіи уживати шнурôвокъ (корсетôвъ). Заборона оперта на взглядахъ гигіеничныхъ. Россія выпередила въ тôмъ дѣлѣ прочй цивилизованй державы Европы.

Що то е американьска бляґа?

Навѣть найбуйнѣйшою фантазією обдареный Европеець не зможе собѣ представити, що дѣе ся нынѣ въ американьскихъ газетахъ, котрй користаючи зъ вôйны зъ Испаніею, хотѣли бы зробити на своимъ патріотизмѣ якъ найлѣпшій интересъ. Передовсѣмъ бляґа малыхъ, бруковыхъ газетокъ не знае прямо границь. Оденъ такій редакторъ впавъ на ґенѣяльный помыслъ, щобы представити ся своимъ читачамъ жертвою испаньскои жостокости и що дня доносить публицѣ о якихсь страшныхъ бомбахъ, котрй лише чудомъ не выбухли. „Терпимо за вôтчину, — кличе зъ запаломъ — але хотяй бы динамитъ мавъ насъ розшарпати въ дрôбнй кусники, то кождый чоловѣкъ нашого заводу буде кричати голосно: „Месть за „Maine!" Най жіе Америка!" Можна собѣ представити, якъ того рода бляґа збôльшае приливъ долярôвъ.. Товпы облягають редакцію и розхоплюють кожде число, бо въ кождôмъ е якась сензаційна вѣсть о замахахъ испаньскихъ заговôрникôвъ на жите редакторôвъ той газеты. Коли вкôнци дотепъ вычерпавъ ся цѣлковито, пустивъ ся редакторъ на таку штуку. Помалювавъ собѣ лице червоною и синою фарбою, обандажувавъ собѣ голову и руки, велѣвъ вôдтакъ себе вôдпортретувати и умѣстивъ той образъ въ пестрыхъ барвахъ на вступѣ газеты. Пôдъ илюстрацією умѣщено пôдписъ; „Такъ набили вчера въ ночи редактора испаньскй заговôрники, що бушують по мѣстѣ." Далѣ слѣдуе описъ страшнои катастрофы. А було то такъ: По тяжкôй праци — оповѣдае редакторъ — положивъ ся я до лôжка около 11-ои годины въ ночи. Ледво заснувъ, будить мене шелестъ при вôкнѣ. Протираю очи, а то вôкномъ влазить замаскованый драбъ и однымъ скокомъ стае при моимъ лôжку. Хватаю за револьверъ, та въ той хвили дôстаю такъ сильный ударъ въ голову, що здавало ся менѣ, що шія влѣзла въ кадовбъ. Потôмъ хватае мене испаньскій розбôйникъ за ноги, вымахуе мною млинка и ударяе моею головою о печь, зъ котрои выпадае одна цегла. Кровь бухнула и закрасила стѣны и пôдлогу. Що стало ся дальше, не знаю, бо я умлѣвъ зъ болю. Надъ раномъ прійшовъ я до притомности, закликавъ о помôчь и ледво обандажувавъ мене лѣкаръ, забравъ ся я до писаня артикулу и звелѣвъ фотоґрафови зробити знимку зъ моеѣ поторощенои головы. Здае ся умру. Але якъ то не стане ся, то опишу въ слѣдуючôмъ числѣ докладнѣйше цѣлый выпадокъ. А теперь иду до шпиталю." Можна собѣ уявити. яке вражѣне зробила та сензаційна статя на читачахъ. Абонаментъ взрôсъ о кôлька-найцять тысячь, а коли по трехъ дняхъ редакторъ помѣстивъ статю зъ донесенемъ о цѣлковитôмъ выздоровленю и додавъ, що испаньскіи кулакъ за слабый, щобы розбити американьску чашку, божеволѣли всѣ зъ радости. То значить американьска бляґа!

— Марко Твенъ, найбôльшій американьскій гумористъ, перебувае теперь у Вѣдни, въ Австріи. Хочь вôнъ пише дуже дотепно, однакъ въ товариствѣ мае бути мовчаливый. Одного разу запросили его Нѣмцѣ на бенкетъ, на котрôмъ М. Твенъ такъ бесѣдувавъ дотепно, що всѣ ажь клали ся вôдъ смѣху. Оденъ зъ гостей, адвокатъ (лоеръ) хотѣвъ собѣ покепкувати зъ Американця; вставъ, тримаючи руки въ кишеняхъ и такъ вôдозвавъ ся: „Дивна рѣчь! Я не знавъ, що гумористичнй писателѣ по трафять такъ дотепно говорити." А М. Твенъ вôдповѣвъ ему на те холодно: „А то ще дивнѣйша рѣчь, коли бачить ся, що лоеръ бодай разъ всадивъ руки въ свои кишенѣ замѣсть держати ихъ въ кишеняхъ своихъ клієнтôвъ."

Бачнôсть!

Друкардя „Свободы" закупила гарну машину до битя тікетôвъ, статутôвъ и т. д. Если бъ ч. Братства або и поодинокй люде мали що до друку, най присылають до редакціи „Свободы", а та сейчасъ, въ якъ найкоротшôмъ часѣ, вôдôшле имъ роботу старанно выкôнчену. — Цѣны дуже приступнй.

Fourth of July.

День четвертого юлія обходили Американцѣ торжественно. Вже день передъ тымъ, розлягались выстрѣлы зъ канонôвъ, штучныхъ огнѣвъ ажь земля дуднѣла. Не знати, чи потрафивъ хто заснути въ тй ночи. На самъ день четвертого юлія, въ памятку независимости Спол. Державъ вôдъ Англіи, у всѣхъ мѣстахъ устроили товариства парады, вôдъ котрыхъ не вôдтягнулись жаднй товариства. Цѣкавй американьскй газеты обчислили, що самого пороху выстрѣляють въ той день на 6 міліонôвъ, а кôлько калѣцтвъ и смертей або пожарôвъ домôвъ наслѣдкомъ неосторожности? Въ тôмъ роцѣ те народне свято американьске обходжено ще зъ бôльшою урочистостію, бо телеграмы донесли про знищене испаньскои фльоты.

Робота поправляе ся.

Робота при твердôмъ вуглю мае теперь поправити ся. И такъ въ Mt. Carmel, Pa. въ тôмъ тыждни будуть робити по три дни, а вже вôдъ слѣдуючого тыждня по чотыри дни въ тыждни.

— Пôдчасъ послѣднихъ розрухôвъ въ Медіолянѣ въ Италіи лучило ся, що жовнѣры на приказъ своеи старшины забивали своихъ власныхъ родичѣвъ, братôвъ и сестры. Оденъ жовнѣръ застрѣливши свою сестру, що була на барикадѣ, ажь тогдѣ еѣ пôзнавъ, кинувъ карабинъ и поспѣшивъ до неѣ; але жовнѣры хопили его и на приказъ офицера розстрѣляли. Все те дѣялось въ имя порядку, моральности и религіи.

Посмертнй вѣсти.

Дня 28. юнія с. р. зôставъ забитый въ майнахъ въ California, Pa., коло Пітсбурга, ЛЕОНЪ КРАЙНИЧИНЪ. Покôйный походивъ зъ Устя руского, оставивъ въ краю жѣнку, а до „Союза" не належавъ. За то бувъ добрымъ Русиномъ, бо бувъ предплатникомъ „Свободы."

Вѣчная ему память!

СМѢШНЕ.

ВЪ СУДѢ.

Молоду дѣвчину, завôзвану на свѣдка, пытае судя:

— Чи свѣдокъ бувъ коли караный?

— Разъ въ першôй клясѣ, мусѣла-мъ стояти въ кутѣ.

ОТВЕРТÔСТЬ.

Злодѣй (котрого що йно засудили на 3 мѣсяцѣ вязницѣ):

— Чи не мôгъ бы я вôдсидѣти моеи кары ажь по трехъ мѣсяцяхъ?

— А то чому? — пытае судя:

Злодѣй: — Бо якъ разъ теперь для насъ найлучшй часы — можна де-що заробити.

НЕМА РАДЫ.

Дѣдъ: — Прошу о кôлька центôвъ милостинѣ, бо-мъ такій голоденъ.

Панѣ: — А не можете взяти ся за яку роботу!

Дѣдъ: — Пробувавъ я й того, але терпѣвъ голодъ ще бôльше.

НЕ СКОРО ВЕРНУВЪ.

— Котра година? — спытала жѣнка чоловѣка, коли той не скоро вернувъ до дому.

— Десята — вôдповѣвъ вôнъ. (Якъ разъ вдарила друга по пôвночи).

— Абачишь, що брешешь, бо вже друга.

— Ей, до чорта, чи ты годинникови бôльше вѣришь якъ менѣ?

— Адже-жь била!

— Но, якъ лишь то, то будь тихо, бо й я знаю бити.

Lehigh Valley R.R.

In Effect May 15, 1898.

Пасажерски трены зъ Mt. Carmel до Buffalo, Scranton, Elmira, Wilkes Barre, White Haven, Hazleton, Mauch Chunk, Allentown, Bethlehem о год. 7:23 и 9:40 до полудня; а 12:28 и 4:38 по полудни.

До Philadelphi-и и New York-у о год. 7:18 до полудня и 12:28, 4:38 по полуд.

До Centralia, Shenandoah, Mahanoy City, Pottsville, Hazleton и до всѣхъ стацій въ околицяхъ вуглевыхъ о год. 7:18, 9:40 до полуд. и 12:28, 4:38 по полудни.

До Shamokin о год. 7:30, 11:32 до полуд; а 2:20, 6:44 и 9:55 по полудня.

Експресови трены до Philadelphi-и и New York-у о год. 7:18 до полудня; 12:28 и 4:38 по полудни.

Трены до Mt. Carmel.

Зъ New York-у о год. 8:20 до полудня и 4:10 по полуд. Въ недѣлю о год. 1:00 по полудни.

Зъ Philadelphi-и о г. 4:10, 9:00 до полуд. и 4:50 по полуд. Въ недѣлю о год. 1:10 по полуд.

Зъ Pottsville о год. 9:15 до полуд., 12:35, 5:05 и 8:10 по полуд.

Зъ Wilkes-Barre о год. 8:00 до полудня, 2:58 и 5:35 по полуд. Въ недѣлю о год. 2:58 по полуд.

Недѣльни трены до: Philadelphi-и, New York-у и до всѣхъ стацій межи тыми мѣстами о год. 9:00 до полудня.

До Pottsville, Hazleton, Wilkes-Barre и до всѣхъ стацій въ околицяхъ вуглевыхъ о год. 9:00 до полуд. и 5:55 по полудни.

Недѣльный тренъ до Shamokin о год. 10:21 до полуд. и 7:58 по полуд.

CHAS. S. LEE,
Gen'l Pass. Agent,
R. H. WILBUR, General Supt.

УВАГА: Хто хоче ѣхати на Весты, най купить собѣ тікетъ на лигайску желѣзницю, бо найтуньша и найвыгôднѣйша. По близши информаціи удавайте ся до:

J. BEN. GOULD,
Agent L. V. R. R. Mt. Carmel, Pa.

A. B. Newman

(А. Б. НЮМЕНЪ)

Фабрикантъ цигарôвъ и доставця австрійского, угорского, румуньского, россійского и боснѣйско-герцуловинского

тютюну або дугану.

Продае такожь цигара и цигареты старо-краевй, машинки до робленя цигаретôвъ, цигаретовй паперцѣ и цигарнички и файки всякого рода. — Хочете засмакувати правдивого краевого дугану, пишить на адресу:

A. B. NEWMAN,
167 Second str.
NEW YORK, N. Y.

Писти можна по англійски и нѣмецки

Компанія Nicewender & Shaffer въ Shenandoah, Pa. платить за здохлого коня, мула, або здохлу корову одного доляра. — Телефонуйте до W. H. Scott, — Mt. Carmel, Pa.

Хто хоче записати собѣ правдиво хлопску газету, най пише на адресу:
„HROMADSKYJ HOLOS"
Ul. Klonowicza No. 4
Lemberg,
EUROPE — AUSTRIA — GALICIA.
Коштуе лишь $1.00 на рôкъ.

Hotel
HETMAN CHMIELNICKI

Alex Halaburda,
Mt. Carmel, Pa.

Коло лігайского дипа есть рускій готель, одинокій на цѣле мѣсто рускій готель. Чистенько тамъ, всякй напои, якъ віска, пиво, румъ, темперъ и ин. дуже добрй и здоровй. Хто хоче переночувати, знайде тамъ чисте лôжко и чемну услугу.

Ану Русины! Чиж будемо все ходити по чужихъ людяхъ и за свои грошѣ по кутахъ стояти?

РУСКІЙ САЛОНЪ
Петра Серафина
„на новôмъ мѣстѣ"
въ Шамокінѣ, Па.

Где якъ где, але у Серафина то уже можь найлѣпше забавитись а и порядну склянку пива выпити. Хто у него лишь разъ бувъ, не хоче бôльше нѣгде пôйти, тôлько до него. Мае такожь файну галю, где можна вôдбувати мітинги, а и потанцювати собѣ.

Хочешь мати „good time" иди до Петра.

Продажа руснихъ книжокъ
— и —
библіотека.

Хочете купити собѣ книжку, яку лишь загадаете, або записати собѣ газету зô старого краю, пишѣть на адресу:

A. Wasserman,
91 Clinton str.
NEW YORK, CITY.

У него можна дôстати розмаити словари и пôдручники до науки англійского языка и фотографіи славныхъ людей. — Вôнъ такожь оправляе книжки дуже таньо и добре.

АНТОНІЙ ОНУЩАКЪ,
214 W. Lloyd, Str.
— SHENANDOAH, PA. —

Рускій готель.

Чи вы вже люде не перестанете ходити по чужихъ готеляхъ и спомагати своими центами другй народности? Та по що шукати чужихъ богôвъ! — Дивѣть добре по Шенандоръ, а певно знайдете свого чолорѣка, въ котрого и вино и віска и пиво и темперъ и другй добрй и все свѣжй напитки, а услуга чемна, бо все-жь то у Русина. А ще якій то Русинъ? Кождый его дуже добре знае. Та-жь то Антоній Онущакъ. Ну и якъ-жежь не зайдете до него? — Грѣхъ бы бувъ смертельный якъ бы вы Русины въ Шенандоръ оминали того щирого Русина.

ЧИТАЙТЕ!

Mike Bosak

Майкъ Босакъ,

знаный словенскій бізнесманъ въ Олифантѣ заложивъ теперь великій складъ (wholesale) розмаитыхъ напиткôвъ. У него можна достати не лишь добрыхъ американьскихъ трункôвъ: якъ віски, вина и пива, але мае у себе на складѣ також правдиву старокраеву горѣвку и чисте старокрайове мадярске вино, котре спроваджае впростъ зô старого краю. А що найважнѣйше, що продае то все не дорого.

Ану йдѣть переконати ся!

HENRY FREY
PHOTOGRAPHER
421 Lackawanna Ave.
Scranton, Pa.

Хочешь мати красну фотографію, вѣрный портретъ, зайди до того фотографа. Вертаешь зô слюбу зайди зъ жѣнкою до него, дай ся здняти, а будешь мавъ на цѣле жите памятку. Маешь ладну дитинку дай фотографовати у него, а будешь мати красный образъ. Есть у Васъ братство, най зайде до того фотографа, а вôнъ Вамъ зробить фотографіи и портреты, яки хочете. — У него рôжнородни фотографіи и портреты можна замовити и то по дуже умѣркованôй цѣнѣ. — За роботу ґварантуе.

За „Свободу" належить ся заплатити!

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

ОБРАЗКИ ЗЪ КАНАДЫ.

VI.

На обѣдѣ мѣжь Индіянами.

.....подавъ.....
НЕСТОРЪ ДМИТРÔВЪ.

Най не буде во гнѣвъ нашому дорогому мужикови, що босый, въ брудной сорочцѣ, въ подертыхъ ногавицяхъ ущасливляе Канаду. Индіяне, тубылцѣ Канады, таки лѣпше представляють ся вôдъ тебе, мôй возлюбленный народе!

Менѣ судилось було недавно заѣхати до мѣсточка Duck Lake въ провінціи Saskashewan, до тои мѣсцевости, де передъ 10 роками пôднесли були Индіяне бунтъ противъ самоволѣ бутныхъ англійскихъ полісменôвъ. Пролялась була кровь, людска кровь. Въ довгôй боротьбѣ наложило головою велике число Индіянъ и ихъ культуртреґерôвъ. Правительство канадійске, не зъ якогось милосердія, але дбаючи о власну шкôру, повзяло гадку цивілізовати молоде поколѣне неспокôйныхъ, дикихъ Индіянъ и позакладало школы, щось въ родѣ европейскихъ интеркатôвъ, урядило осôбный департаментъ для справъ индіянскихъ и другй помôчничй средства зарядило, щобъ на будуче могли бѣлй паны спокôйно спати и дерти шкôру, червону шкôру.

Таки того самого вечера, якъ я приѣхавъ до Duck Lake, зъявивъ ся на двôрци французкій патеръ въ довгôй рясѣ, зъ великимъ крестомъ за поясомъ и запросивъ мене до себе на нôчь — звѣсна ввѣчливôсть французка. Скôлько тамъ щирости по-за тою родовою ввѣчливостю — менѣ до того нѣчо. Прійняли мене гостинно и дѣйсно по паньски. Давно вже я не спавъ такъ роскôшно, якъ ту нôчь, на мягкôй перинѣ. Хто зазнавъ недогôдъ далекихъ подорожей, то легко уявить собѣ, що значить переспати ся одну нôчь на выгôднôмъ лôжку.

Около 7. годины рано збудили мене звуки людского спѣву при акомпаніяментѣ скрипокъ и флігель-горна. На впôвъ скрôзь сонъ слухавъ я и слухавъ и нѣякъ не мôгъ спамяти де я и що зô мною дѣе ся? А се читавъ патеръ Сл. Божу, а дѣти-школярѣ, родомъ Индіяне, грали и спѣвали.

По смачнôмъ снѣданку оглянувъ я будынокъ школьный, помешкане дѣтей и будынки господарскй. Передъ чотырма лѣтами стояла надъ озеромъ дика, пуста прерія. Въ протягу чотырохъ лѣтъ стали ту прекраснй и дуже практичнй будынки, закипѣло житемъ, людскимъ житемъ. По розлогихъ пôдвôряхъ бѣгають индіянскй дѣти, чистенько по свѣтовому прибранй, обмытй и вычесанй. Помѣжь собою вже розмовляють по англійски, вже не тй дѣти природы, що ихъ батьки — они вже ворожать собѣ и державѣ культурну будучнôсть. Въ товариствѣ патра Paquette оглянувъ я докладно всѣ достатки придбанй за 4 лѣтъ, ажь ось задзвонили на обѣдъ. Мы ввôйшли до великои салѣ, котра нагадовала менѣ семинарицкій рефектарь, и засѣли на пôдвысшенôмъ мѣсци. За нами почали входити парами дѣвчата, а вôдтакъ хлопцѣ, занимаючи свои мѣсця при столахъ спокôйно и тихо. На знакъ дзвôнка цѣла школа вôдмовила коротку молитву и всѣ тихенько засѣли до трапезы. Мило було дивитись на ту червоноскôру дѣтвору, на тыхъ 97 хлопчиковъ и дѣвчатокъ, якъ они смачно заѣдали дары Божй, якъ они тихенько, безъ крику и гамору, безъ дикои сварки маневровали ложками, видельцями и ножами.

Мимоволѣ насувалось менѣ пытане: коли то нашй дѣти будуть вже на дорозѣ цивілізаціи? И я въ своей уявѣ перенѣсъ на тй мѣсця при столахъ нашу босу, брудну, зъ великими черевами, крикливу дѣтвору, и бачивъ я себе на мѣсци французкого патра и бачивъ я кôлько лѣтъ працѣ треба, щобъ уцивілізовати ихъ такъ, якъ отсе вже цивілізованй дѣти червоноскôрыхъ дикунôвъ. Нашъ мужикъ, а за нимъ его потомки, мае щось въ собѣ такихъ богато лихихъ примхôвъ, стôлько хлопского упору, що зъ нимъ далеко труднѣйша робота, якъ зъ Индіянами. Нашъ хлопъ то вже не дитя природы, якъ Индіянинъ, але зôпсута людина вѣковою неволею, выхована въ школѣ упôдленя, позбавлена галицкими шляхоцкими порядками почутя всякои людскои гôдности.

Та скôнчивъ ся обѣдъ, добрый, панскій обѣдъ. На знакъ дзвôнка всѣ повставали, змовили опять коротку молитву, заспѣвали хоромъ по англійски пѣсню и парами вырушили на широке подвôре, щобъ пcбавитись. Треба було дивитись на ту дѣтвору, якъ она прекрасно бавила ся. А прецѣ и въ забавѣ, чи то дѣтей, чи и старшихъ людей, побачишь, якъ въ зеркалѣ его культуру. Чому? Я бачивъ на канадійскôй земли, якъ забавляють ся нашй Гуцулы зъ Буковины. При скрипцѣ и трембитѣ гакъ вытинають гопакôвъ, що якъ бы небôжчикъ Федьковичь побачивъ своихъ легинѣвъ, то певно подумавъ бы поетъ зеленои Буковины, що се наши предки зъ часôвъ передъ християньскихъ зъ гробу повставали. — Я мушу до повысшого запримѣтити, що школы для Индіянъ въ Канадѣ удержуе правительство и платить мѣсячно за цѣле удержане дитины 6—10 дол. Кобы такъ не було менѣ соромно, попросивъ бы-мъ рядъ, щобъ и нашихъ дѣтей умѣщавъ по школахъ индіянскихъ, що-жь коли намъ захотѣло ся уходити за культурный народъ, а се тымчасомъ велика брехня.

Квартеты на мужескій хоръ:

„ТОРБАНЪ.“

Купити можна у Д. Роздольского, Львôвъ, ч. 36, або въ редакціи „Свободы“ въ Mt. Carmel, Pa.

Цѣна выпуска 25 центôвъ.

T. TALPASZ
ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ
РУСКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ
— И —
ГОТЕЛЬНИЧІЙ.
246 Pearl Str.
Shamokin, Pa.
Недалеко рускои плебаніи.

Добрый вечеръ друже мôй!
— Добрый вечеръ, свате!
А куда такъ спѣшите?
— До Талпаша, брате!

Що за Талпашъ? Звôдки вôнъ?
— Та-жь краянъ нашъ милый
— У него всѣ Русины
— Пôдкрѣпляють силы!...

— Що за брындза й пиво тамъ!
— Обходить ся файно!
— Обслугуе якъ братамъ!
— Таньо надзвычайно!

СЛАВЯНЬСКІЙ САЛЬОНЪ.
Викторъ Вилюшь,
104 Morris str.
JERSEY CITY, N. J.

Поручае свôй густовно урядженый сальонъ землякамъ. Все свѣжй напитки а то: пиво рôжнородного сорта, якъ Lageer, пільзнеръ (импортованый зъ краю). Rochester, Ale, віска, темперь и лѣкеры найлучшого рода, вина дуже добрй, краевй и заграничнй и всѣ минеральнй воды, добрй цигара. Есть тамъ Pool Room (простора и хороша вôдновлена білярдова саля — на мітинги и забавы).

Услуга чемна и солідна. — Шклянки велики помимо дорожнѣ.

Dr. S. Blumberg,
1707 Carson str.
Pittsburg, Pa.

Кождый то знае, що въ Америцѣ шукають за такимъ докторомъ, котрый покôнчивъ свои науки въ старôмъ краю. Д-ръ Блюмбергъ вывчивъ ся за лѣкаря на университетѣ въ Варшавѣ, а зложивши испытъ державный въ Филядельфіи осѣвъ въ Питсбургу. Дуже добрый докторъ. Розмовити ся можна по руски, англійски, нѣмецки и польски. — Якъ хорый зайде до него, заразъ выздоровѣе!

УВАЖАЙТЕ, БО И ТО ВАЖНЕ!

Хто бы мавъ деяке право най не ходить по покутныхъ жидôвскихъ. такъ званыхъ тлумачахъ, але най удасть ся до правдивого адвоката Вилямa Воколека, въ Скрентонъ. Вôнъ залагоджуе всякй справы въ кортѣ, а и сторокраевй и зъ нимъ можна розмовити ся по руски.

Адресъ его такій:
W. Vokolek
ATTORNEY AT LAW,
502 Lackawanna Ave.
Cor. Washington Ave.
Scranton, Pa.

Dr. F. J. Meek
Д-ръ. МИКОЛАЙЧИКЪ
Cor. Shamokin and Chesnut str.

Одинокій лѣкарь, славянинъ на цѣле мѣсто. Лѣчить всякй хоробы совѣстно и въ коротко̂мъ часѣ. Особливо незрôвнаный лѣкарь въ справахъ положничихъ.. Говорить по англійски, по руски и по польски. Горячо поручаемо сего знаменитого доктора, нашимъ Русинамъ.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ

Д. Геренчака и Ф. Михальского.
въ Jersey City, N. J.
38 Green Str.

Кождый Русинъ идучій зъ краю, чи до краю, або маючій яку небудь потребу въ Ню Йорку, чи околици, повиненъ вступити до того готелю, бо:

Тутъ достане найздоровшй и найтаншй напитки всякого рода.

Достане нôчлѣгъ таный, чистенькій и безпечный.

Понеже зъ того готелю лишь пару крокôвъ до пенсильванійского, лігайского и центральского діпа, а также діпа, звôдки стрѣткары розходять ся по цѣлôмъ мѣстѣ и околици, якъ Newark, Bayonne и т. д.

Феры до Ню Йорку и Бруклина также пôдъ носомъ.

Въ тôмъ готелю порадять вамъ безплатно, де тану шіфкарту купити, а если не знаете, то запровадять васъ охотно на діпо, або на шифу, та взагалѣ дадуть всяку добру раду.

Въ готелю тôмъ е також прекрасна галя на мітинґи, забавы и весѣля.

Руска бучерня.
— Russian Meat Market —
OLYPHANT, PA.
КУЗЬМЫ СВАЛЫ.

Гей рускй господинѣ, чи не перестанете вы вже разъ купувати у чужихъ? Та по що тягати ся за чужими, коли у свого Русина такъ само всего дôстати можна. А отъ погляньте! Тажь въ Олифантѣ есть вашъ рускій бучеръ Кузьма Свала. Мае вôнъ свѣже, добре, тане мясо всякого рода. Розвозить въ часъ и пунктуально. Ану-жь зайдѣть до него и попробуйте вôдъ него куповати мясо, а певно не пожалуете!

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ YONKERS
Лазоря Сиротяка,
48 Washington str.
YONKERS, N. Y.

Хто не знае Лазоря Сиротяка? Вôнъ мае красно зарядженый сторъ, гросерню и бучерню. Посылае грошѣ до старого краю на всѣ части свѣта, скоро. таньо и безпечно. Продае также шифкарты на всѣ лініи. Хто изъ землякôвъ хотѣвъ бы вôдъѣхати до старого краю, нехай зайде по дорозѣ до Сиротяка и купить собѣ шифкарту у него а вôнъ вôдпровадить его ажь на шифъ.

На що давати ся здерати жидôвскимъ агентамъ по Ню Йорку? Идѣть до свого!

РЕСТАВРАЦІЯ и КАВЯРНЯ.
✳ TROMETTER'S ✳
(Тромейтеръ)
Cor. Rock & Sunbury str.
SHAMOKIN, PA.
напротивъ National Bank.
Снѣданя, Обѣды, Вечери.

Въ кождôмъ часѣ можна дôстати такъ горячй якъ и зимнй перекуски. Потравы прилагодженй на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга пильна и солідна.

Осôбнй покоѣ для родинъ. — Найлучшй вина, пива, лікеры, віски и всѣ можливй напитки. Цѣна дуже мала.

Препоручае ся всѣмъ сю реставрацію, а передовсѣмъ приѣзднымъ.

Пишучій сей адвертайсментъ ручить за Тромейтера.

Иванъ Глова.
JOHN GLOWA
(POSTMASTER)
Excelsior, Pa.

ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.

Всякй потрѣбнй рѣчи до житя, якъ також убраня майнерскй и звычайнй можна купити.

Посылае также грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, таньо и беспечно

Продае шіфкарты.

Не вôдъ нынѣ вже знають люде солідного Ивана Глову.

ВЕЛИКІЙ КОМПАНІЧНЫЙ СТОРЪ
Russian Mercantile Co. Ld.
— ВЪ —
Shamokin, Pa.
327 Shamokin st.

Найбôльшій рускій компанічный сторъ въ Америцѣ. Заложеный ще въ роцѣ 1889, а теперь побôльшеный, украшеный и на ново урядженый. Новый дôмъ великій, красный, котрый компанія купила 1896 року за $18.000 показуе, що може компанічна робота. — Всѣ розумнй Русины належать до тои компаніи, купують зô свого власного стору значить, спомагають самыхъ себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою $2000.
Заряджае нимъ:

Теодоръ Федько

LAUER BREWING CO.
въ READING, PA
ЗАЛОЖЕНЫЙ 1866 року. — Вырабляе 25.000 бочокъ мѣсячно.

Пиво одного зъ найбôльшихъ броварôвъ въ Pennsylvenia „LAUER BREWING CO.“ есть вôльне вôдъ всякихъ примѣшокъ, и для того есть найздоровшимъ. Завсѣгды одпои и тои самои доброты и пріемного смаку и есть спорядждане пôдъ зарядомъ одного зъ найздôбнѣйшихъ и досвѣдченыхъ пивоварôвъ.

Вырабляе въ найлѣпшôмъ ґатунку Porter and Lager Beer, Stock Ale, Old Brown Stout and Porter in Vaults.

Сальонѣсты и приватнй родины повиннй замавляти пиво лишень въ броварѣ:

LAUER BREWING CO.
READING, PA.

Dr. John Szlupas
421 Penn. Ave.
SCRANTON, PA.

Знаменитый лѣкарь. Довголѣтна практика дала ему способность стати добрымъ лѣкаремъ. Лѣчить успѣшно всякого рода хоробы. Мае також свою власну аптику, въ котрôй выробляють ся дуже добри и помôчни лѣкарства.

Розмовить ся по руски, литевски, по польски и по англійски. — На цѣлôй околици знають добре Шлюпаса!

J. BOBKOWSKI
ПРЕДПРІЕМЦЯ ПОХОРОНÔВЪ.

Вынаймае также керичи на похороны, крестины и весѣля по дуже низкихъ цѣнахъ.

300
PEARL and MULBERRY st
SHAMOKIN PA.
Удавайте ся въ потребѣ до него.

СВОЙ ДО СВОГО
Єфремъ Лучковецъ.
E. INDEPENDENCE near VINE STR.
въ Шамокінъ, Па.
— РУСКІЙ ГОТЕЛЬ. —

Чистенькій тамъ готель зô всякими выгодами. Пиво, вино, віска, темперъ и другй напоѣ все свѣжй и найлѣпшого ґатунку. Услуга чемна и солідна. Склянки великй и малй после вподобы.

Люде! Вже часъ покинути чужихъ, а пора вже себе самыхъ пôдпомагати.

Юліянъ Копыстяньскій
(JULIAN KOPYSCIANSKI)
420 W. Pine st.
ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный сальонъ рускій. — Найлучшй напитки можна ту дôстати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розмаитого гатунку, горѣвки досконалй, цигара дуже добрй.

Спѣшѣть Братя Русины до свого братчика Юлька.

J. LIACHOWICZ
(І. Ляховичъ)
425 Shamokin st.
ШАМОКИНЪ, ПА.
Польско-литевскій зегармістръ и ювілеръ

Всяки направы зегарковъ выконуе точно, таньо и въ коротко̂мъ часѣ и за направу гварантуе. — Мае на складѣ великій выбôръ зигаркôвъ золотыхъ и срѣбныхъ по дешевой цѣнѣ, и за доброту кождого зигарка гварантуе.

Обручки слюбни, якъ хто купуе дôстае въ подарунку гарный будѣкъ.

Стѣннй зеґары дае на выплатъ.

O. Murdza & Bro's
46. Second st.
MT. CARMEL, PA.
О. МУРДЗА и БРАТЪ.

Сторъ заосмотреный въ найлѣпшй товары, спроваджованй впростъ зъ найперишихъ складôвъ. — Майже всѣхъ Русинôвъ въ Mt. Carmel заосмотрюе въ живности. Продае также одяги майнерскй и посылае грошѣ до старого краю таньо, точно, скоро и беспечно.

Свôй до свого — а до чужого не пхай ся. Жидôвъ оминайте зъ далека!

Гавріилъ Малиннякъ
Гуртовный складъ
(Wholsale)
20 Market st.
SHAMOKIN, PA.

Мае завсѣгды на складѣ свѣже добре пиво въ великихъ и малыхъ бочôвкахъ зъ найлучшихъ броварôвъ, горѣвки (whiskey) и лѣкеры найлѣпшого ґатунку

Братя! замовляйте у свого!

William D. Chmilewski,
231 E. Centre str.
SHENANDOAH, PA.

Панове сальоністы зъ Шенадоръ и всѣ, що хочете набути для себе віски, пива темперу въ бôльшôй скôлькости, зайдѣть до В. Хмѣльовского и замовляйте напитки у него. — Най не заробляють зъ васъ чужй, дайте заробити свому, божь Хмѣльовскій честный и справедливый чоловѣкъ — „Свободу“ пренумеруе.

Купуйте у него!

Читайте и уважайте.

Стань и огляни всѣ возы для бучерôвъ, гросерникôвъ, голсельникôвъ (до розвоженя пива) и розличнй другй, робленй зъ найлѣпшого матеріялу и найлѣпшои роботы.

Головне ковальство

Спеціяльно вырабляють ся желѣзнй плоты, и обгородженя надгробникôвъ.

J. B. Zimmerman
Cor. Independence and Market str.
SHAMOKIN, PA.

THOMAS A. ULIACKAS & JOSEPH RAYTKIEWICZ
436 Cherry str.
SHENANDOAH PA.

Гей темперансы, читайте. Хто зъ васъ хоче дôстати доброго темперу и вайсъ біръ у въ бутелькахъ най зайде до гуртовного складу Т. Улячка и и. Райткевича а певно не пожалуе.

Ану попробуйте!

Учѣте ся, браты мои!
Думайте читайте,
И чужому научайтесь,
И свого не цурайтесь!
Т. Шевченко.

Всюды пѣвечить ся правда,
Всюды панує брехня,
Въ нашихъ лишь серцяхъ, о братя,
Най не повстане вона!
Ив. Франко.